

STANOWISKO

Towarzystwa Urbanistów Polskich, Oddziału w Łodzi

w sprawie funkcjonowania Łódzkiego Ogrodu Botanicznego im. Jakuba Mowszowicza

Podstawą do opracowania niniejszego stanowiska był udział przedstawicieli Towarzystwa Urbanistów Polskich (TUP), Oddziału w Łodzi w konsultacjach społecznych nt. przyszłości Ogrodu Botanicznego w Łodzi przeprowadzonych przez Urząd Miasta Łodzi w dn. 12 września 2020 r., 15 września 2020 r. oraz 17 września 2020 r.

Należy odnotować, że podczas spotkań konsultacyjnych we wskazanych wyżej terminach, zarówno uczestniczący w nich mieszkańcy Łodzi jak i specjaliści zajmujący się problematyką zieleni miejskiej oraz zagadnieniami funkcjonowania ogrodów botanicznych, zgodnie wskazywali na szczególne walory Ogrodu Botanicznego jako miejsca cichego wypoczynku w bezpośrednim kontakcie z przyrodą, o walorach rekreacyjnych i edukacyjnych. Zdecydowanie natomiast sprzeciwiano się pomysłom przekształcania Ogrodu w park miejski czy też miejsce rozrywki o charakterze lunaparku.

Podkreślić należy, że uczestnicy konsultacji byli zaskoczeni bardzo wysoką pozycją Łódzkiego Ogrodu Botanicznego w rankingu najlepszych i najczęściej odwiedzanych ogrodów botanicznych w Polsce, na co wskazali uczestniczący w konsultacjach specjaliści – pracownicy innych ogrodów botanicznych w kraju. W ocenie TUP jest to zasługa Pani Naczelnik Ogrodu Botanicznego oraz fachowej kadry, co wskazuje na potrzebę uznania dla tych osób oraz wspierania ich działań zawodowych.

Mając powyższe na uwadze, a także po przeprowadzeniu wewnętrznej dyskusji w gronie członków Oddziału Łódzkiego TUP, sformułować można wskazane niżej wnioski odnoszące się do kwestii dalszego funkcjonowania Ogrodu Botanicznego, których adresatem jest Urząd Miasta Łodzi (UMŁ) jako podmiot zarządzający.

Postulaty w odniesieniu do przyszłości funkcjonowania Łódzkiego Ogrodu Botanicznego:

1. Utrzymanie obecnego statusu prawnego Ogrodu Botanicznego tak aby pełnił on nadal ustawowe funkcje ochronne (*ex situ*), naukowe, edukacyjno-dydaktyczne oraz rekreacyjne i podlegał ochronie zgodnie z zapisami zdefiniowanymi w art. 65 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz.U. 2004 nr 92, poz. 880 z późn. zm.).
2. Dokonanie zmiany organizacyjnej polegającej na wyodrębnieniu Łódzkiego Ogrodu Botanicznego z Zarządu Zieleni Miejskiej, jako samodzielnej jednostki budżetowej samorządu w strukturze Urzędu Miasta Łodzi (podległej bezpośrednio

Departamentowi Klimatu i Ekologii). Uzasadnieniem tej zmiany są wskazane wyżej szczególne funkcje Ogrodu, które znacząco różnią się od zadań realizowanych przez Zarząd Zieleni Miejskiej.

3. Pozostawienie Ogrodu Botanicznego w obecnych granicach przestrzennych. Duży obszar Ogrodu pozwala na korzystanie z niego jako miejsca (względnie) cichego wypoczynku, co staje się szczególnie cennym walorem w obszarach zurbanizowanych narażonych na hałas. Utrzymywanie w mieście stref rekreacyjno-wypoczynkowych o ograniczonym hałasie jest wskazywane obecnie jako jeden z ważniejszych celów planowania urbanistycznego. Mając to na uwadze rekomendowane jest prowadzenie działań zmierzających do dalszego powiększenia Ogrodu o przyległe do niego tereny (błonia). Należy rozważyć takie ukształtowanie nasadzeń roślinnych (izolacyjnych) na terenie Ogrodu (wzdłuż jego granic), które pozwoli na dalsze zmniejszenie odczuwania hałasu w Ogródzie. Decyzje w kwestii nasadzeń tego rodzaju powinny być podjęte przez Dyрекcję Ogrodu.
4. Zwiększenie zatrudnienia pracowników merytorycznych w Ogródzie Botanicznym, tak aby osiągnąć wskaźnik zatrudnienia podobny do np. Ogrodu Botanicznego PAN w Powsinie tj. 2 pracowników na 1 ha powierzchni terenu. Kadra pracowników Ogrodu powinna być rekrutowana spośród osób posiadających odpowiednie wykształcenie i przygotowanie kierunkowe do pracy w tego typu instytucji (specjaliści z zakresu: botaniki, dendrologii, fitosocjologii, geobotaniki, konserwatorskiej ochrony przyrody itp.).
5. Pozostawienie kompetencji w zakresie zagospodarowania przestrzennego terenu ogrodu oraz kształtowania jego nasadzeń (kolekcji roślinnych) fachowej kadrze Ogrodu, w konsultacji z Radą Ogrodów Botanicznych w Polsce oraz we współpracy ze specjalistami z Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego.
6. Prowadzenie bieżących prac konserwacyjnych i sukcesywne odnawianie infrastruktury służącej odwiedzającym (odnawianie ogrodzenia, alejek i elementów małej architektury, itp.). Zakres niezbędnych prac remontowych powinien być podawany do wiadomości publicznej przez dyrekcję Ogrodu i realizowany w ramach odrębnego budżetu przeznaczonego na utrzymanie Ogrodu Botanicznego.
7. Przyjęcie zasady, że nowe inwestycje muszą dotyczyć pełnionych przez Ogród podstawowych funkcji ochronnych i dydaktyczno-naukowych. Należy zaplanować i zrealizować następujące inwestycje:
  - a) od strony ul. Retkińskiej powinien powstać nowoczesny obiekt (pawilon) dydaktyczno-wystawienniczy z salą konferencyjno-kinową i małą gastronomią;
  - b) w sytuacji postępującej suszy hydrologicznej, na terenie całego Ogrodu niezbędne jest wprowadzenie systemu nawadniania; w miarę możliwości należy rozważyć zastosowanie systemu nawadniania opartego na gromadzonej wodzie deszczowej;
  - c) zlokalizowanie, przy trzech wejściach do Ogrodu, pawilonów z sanitariatami, biletomatami i punktami e-informacji, a także stojaki dla rowerów (do rozważania strzeżony parking rowerowy).

8. Niezbędna jest większa popularyzacja działalności Ogrodu przez służby promocyjne UMŁ, w szczególności jego wystaw i organizowanych na terenie Ogrodu imprez związanych z popularyzacją wiedzy przyrodniczej i edukacją ekologiczną.
9. Z uwagi na bliski termin oddania do użytku pobliskiego Orientarium i przewidywane problemy komunikacyjne i parkingowe (co czym również ostrzegał wcześniej Łódzki Oddział TUP) należy zdecydowanie przyspieszyć wykonanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu łódzkich Błoni i Górki Retkińskiej, z ewentualnym, okresowym, częściowym wykorzystaniem, tych terenów na „zielone parkingi” (tj. bez nadmiernego utwardzenia terenu w celu zapewnienia retencji wody).

Łódź, dn. 07 grudnia 2020 r.

Prezes
Towarzystwa Urbanistów Polskich
Oddział w Łodzi

/-/ dr inż. arch. Maria Dankowska

Sekretarz
Towarzystwa Urbanistów Polskich
Oddział w Łodzi

/-/ dr hab. Dominik Drzazga

